

Zápisem to začíná...

Oldřich Suchoradský

V posledních letech pedagogové zaznamenávají zvýšený počet dětí s odkladem školní docházky. Není to dáno jenom zvýšeným výskytem vývojových poruch u dětí.

V těchto dnech probíhá na základních školách zápis žáků do budoucích 1. tříd. Je to velká událost v životě každého dítěte. Předznamenává jeho vstup do školy a začátek osamostatňování a přípravy na život. Nejde zdaleka jenom o úřední akt. Školy se na přijetí nových žáků speciálně připravují.

Zápisy probíhají ve slavnostní atmosféře, pod vedením nejzkušenějších, zpravidla třídních učitelek budoucích prvních tříd. Součástí zápisu je pohovor s dítětem, ve kterém získají učitelky základní orientaci o zralosti dítěte pro nástup do školy. Sleduje se jeho schopnost komunikovat, kvalita mluveného projevu, schopnost držet tužku, poznávat barvy a další elementární dovednosti nutné pro bezproblémový vstup do školy. K příjemné atmosféře zápisu na mnoha školách přispívají starší budoucí spolužáci, kteří pro nastupující žáčky vyrábějí a předávají drobné dárečky a upomínky.

Zápisem proces vstupu do první třídy nezačíná a ani nekončí. Skutečností je, že určitý věk není vstupenkou do školy. Kritériem je jeho školní zralost. Tu ale nikdy nemůže posoudit několikaminutový rozhovor učitele s dítětem při zápisu. U dětí, které mají potíže a určitým způsobem ve vývoji za ostatními dětmi zaostávají, má významné slovo dětský lékař a speciální pedagog nebo psycholog. Nezastupitelnou roli při konečném rozhodování hrají pedagogicko-psychologické poradny, na které se mohou rodiče buď sami, nebo prostřednictvím předškolních zařízení obrátit. Odborníci provedou s dětmi speciální testy a na základě jejich výsledků doporučí rodičům nástup či odklad školní docházky. Konečné slovo tomto významném rozhodování mají rodiče dítěte.

Odklad školní docházky není pro dítě žádným hendikepem. Naopak, ve většině dětem, projevují tělesnou nebo duševní nezralost, odklad nástupu do školy pomůže. V některých případech je ale odklad jen oddálením řešení nestandardního vývoje dítěte, které se vyvíjí s určitými problémy. Je proto dobré naslouchat doporučení odborníků a v případech, kde jsou doporučována pro postižené děti speciální pedagogická zařízení, o zařazení dětí do nich vážně uvažovat. K bezproblémovému vstupu dítěte do školy tak přispívají rozhodující měrou samotní rodiče.

V posledních letech pedagogové zaznamenávají zvýšený počet dětí s odkladem školní docházky. Není to dáno jenom zvýšeným výskytem vývojových poruch u dětí. Často je na vině nedostatečná výchovná péče rodičů, kteří rozvoji schopností dětí nevěnují pozornost. Na školu je třeba děti soustavně připravovat a to doslova od narození. Nejde o to, aby rodiče své děti dopředu učili. Jde o běžné návyky, dovednosti a běžné lidské schopnosti. Rodiče musí děti naučit pořádku, zodpovědnosti za sebe, určité disciplíně a dennímu řádu. Mezi samozřejmé dovednosti patří schopnost dětí obléci se, starat se o své věci. Ale také samostatně se vyjadřovat, správně mluvit. Právě tady mají mnohé nastupující děti v poslední době největší potíže. Dokazuje to zkušenost, o které hovoří budoucí učitelka 1. třídy ZŠ v Kopidlně pí. Jana Hladíková :

"Přibývá dětí, které mají velké problémy s výslovností. Mateřská škola jim nabízí speciální výcvik k nápravě těchto potíží, které vede odborně připravená učitelka - logopedka. Je smutné, že mnozí rodiče tuto nabízenou možnost nevyužívají. A i ti co ji využijí, s učitelkou

nespolupracují. Náprava problémů je bez podpory a spolupráce rodičů nemožná. Rodiče si musí udělat každý den alespoň chvilku na společný nácvik slovních cvičení s dítětem, které jim logoped zadává. Je paradoxní, že v tomto nácviku dosahuje ve skupině dětí ze školky v Kopidlně nejlepších výsledků holčička vietnamských rodičů."

Paní učitelka Hladíková se obrací na rodiče budoucích prvňáků s výzvou k nácviku mluvního projevu dětí:

"Všechno se dá do začátku školy docvičit. Ale trénovat se musí denně a nejen ve školce, ale i doma. Dítě si musí všechny hlásky pořádně zafixovat a naučit se je používat v běžné řeči. Jak může jednou dítě ve škole správně psát, když místo slyšené kukačky si samo pro sebe diktuje tutačka, střecha je cecha a domeček je omechtek? "

Její výzva je adresována nejen rodičům kopidlenským budoucím školákům :

"Rodiče, pomozte svým dětem, aby jejich vstup do školy byl úspěšný. Aby do školy chodily s radostí, bez úzkosti a pocitů méněcennosti."

Autor je učitelem základní školy s 35 lety praxe.